

KOMISJA EUROPEJSKA

Pytania wymagające udzielenia odpowiedzi na piśmie

– na podstawie art. 138 Regulaminu Parlamentu Europejskiego

Rekordowe ceny gazu na rynkach europejskich spowodowały, że zagrożony został byt wielu tysięcy gospodarstw domowych w Polsce.

Działania osłonowe podjęte przez Rząd RP, w tym ustawa z dnia 26 stycznia 2022 roku o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie odbiorców paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu (Dz. U. 2022, poz. 202), nie uwzględniły wszystkich postulatów zgłaszanych przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP i spółdzielnie mieszkaniowe w zakresie ochrony mieszkańców budynków wielolokalowych przed skutkami wzrostu cen gazu.

Ochroną zostały objęte gospodarstwa domowe w budynkach wielolokalowych zarządzanych min. przez spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe poprzez wprowadzenie możliwości zakupu gazu przez te podmioty po cenie regulowanej tj. zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki. Na mocy tych przepisów spółdzielnia mieszkaniowa, która eksploatuje kotłownię własną na potrzeby ogrzania budynków mieszkalnych może dokonać zakupu gazu jako paliwa do kotłowni po cenie regulowanej.

Natomiast bez ochrony przed podwyżkami cen gazu pozostają mieszkańcy budynków wielolokalowych, zarządzanych przez spółdzielnie mieszkaniowe i wspólnoty mieszkaniowe, które do celów ogrzewania i podgrzania wody nabywają energię cieplną od przedsiębiorstw ciepłowniczych i innych podmiotów eksploatujących ciepłownię, w których paliwem do produkcji energii cieplnej jest gaz ziemny.

Ceny ciepła wytwarzanego ciepłowniach, w których paliwem jest gaz drastycznie wzrosły, co znalazło odzwierciedlenie w opłatach za ogrzewanie i podgrzanie wody.

Podwyżki cen ciepła przekładają się odpowiednio na podwyżki opłat za ogrzewanie i podgrzanie wody w lokalach mieszkalnych. Wzrost innych składowych opłat za lokale mieszkalne, spowodowany m.in. wzrostem cen energii elektrycznej, a także wzrastające koszty utrzymania powodują, że znacznie wzrosła liczba osób, które nie będą w stanie poradzić sobie z opłatami za lokale mieszkalne pomimo dodatku wprowadzonego ustawą.

Większość mieszkańców nie jest w stanie ponieść tak dużych obciążeń finansowych, zwłaszcza przy wzroście kosztów utrzymania spowodowanym inflacją.

Do Związku Rewizyjnego napływają w tej sprawie pisma nie tylko od spółdzielni mieszkaniowych, ale również od mieszkańców, którzy czują się pokrzywdzeni znacznym wzrostem cen ciepła sięgającym niejednokrotnie 200 %.

Dochodzi do sytuacji, że opłaty za ogrzewanie w budynkach mieszkalnych zasilanych w energię cieplną przez przedsiębiorstwo ciepłownicze są wielokrotnie wyższe niż opłaty w budynku mieszkalnym zlokalizowanym obok, lecz zasilanym w energię cieplną z kotłowni własnej spółdzielni.

Różnica polega na tym, że spółdzielnie i wspólnoty mogą nabywać gaz po cenie zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (regulowanej), natomiast przedsiębiorstwa ciepłownicze, nawet w zakresie dostawy ciepła do budynków mieszkalnych, nabywają gaz do produkcji ciepła po cenie wolnorynkowej.

Działania podjęte przez środowiska spółdzielcze, w tym przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP dla ochrony tych mieszkańców spowodowały, że do Sejmu RP został wniesiony projekt ustawy o zmianie ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r., poz. 716 ze zm.)- druk sejmowy nr 2111.

W w/w projekcie, w art. 62b ust. 1 pkt 2c tiret drugie ustawy, zaproponowano zmianę wprowadzającą zastosowanie cen paliw gazowych wynikających z taryf ustalanych przez przedsiębiorstwa energetyczne posiadające koncesje na obrót paliwami gazowymi i zatwierdzanych przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki (ceny regulowane) dla podmiotów zużywających paliwo gazowe do produkcji energii cieplnej w zakresie w jakim te podmioty zużywają paliwo gazowe do produkcji energii cieplnej dostarczanej do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot i innych podmiotów zobowiązanych do zarządzania budynkami mieszkalnymi wielorodzinnymi na potrzeby gospodarstw domowych.

Warunkiem zakupu gazu przez przedsiębiorstwo ciepłownicze po cenie regulowanej będzie złożenie oświadczenia, o którym mowa w art. 62ba, tj. oświadczenia złożonego sprzedawcy paliw gazowych o spełnieniu warunków pozwalających go na uznanie z odbiorcą gazu określonego w art. 62b ust. 1 pkt. 2 lit b lub c (zużycie gazu dla celów ogrzewania gospodarstw domowych).

W opinii Biura Analiz Sejmowych Kancelarii Sejmu w sprawie zgodności projektu nr 2111 z prawem Unii Europejskiej wyrażono wątpliwość co do zgodności projektu ustawy z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego:

„Trzeba zauważyć, że odbiorcy paliw gazowych, o których mowa w projektowanym art. 62b ust. 1 pkt 2 lit. c ustawy- Prawo energetyczne, nie są odbiorcami paliw gazowych w gospodarstwie domowym, skoro ta kategoria została wskazana odrębnie w art. 62b ust. 1 pkt 2 lit.a ustawy – Prawo energetyczne. Co więcej, z przywołanych art. 2 pkt 25 i 26 dyrektywy 2009/73/WE wynika jednoznaczne oddzielenie kategorii odbiorców będących gospodarstwem domowym od odbiorców niebędących gospodarstwem domowym. Na tym tle powstaje wątpliwość, czy dopuszczalne jest wprowadzenie w przepisach ustawy - Prawo energetyczne kategorii podmiotów, które są odbiorcami niebędącymi gospodarstwem domowym, ale są traktowane na tych samych zasadach jak odbiorcy będący takim gospodarstwem. Trzeba przy tym zauważyć, że takie rozwiązanie zostało już wprowadzone do nowelizowanego przepisu ustawy - Prawo energetyczne na mocy ustawy z dnia 26 stycznia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących ochronie paliw gazowych w związku z sytuacją na rynku gazu”.

Ministerstwo Aktywów Państwowych Departament Spółek Paliwowo-Energetycznych w piśmie skierowanym do Związku Rewizyjnego z dnia 12 kwietnia 2022 roku – DPE.I.070.56.2022 jednoznacznie stwierdza :

„Analizując kwestię podniesioną w Państwa piśmie należy przywołać dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE, implementowaną do prawa polskiego w ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r.- Prawo energetyczne. Dyrektywa ta wylacza spod ochrony taryfowej Prezesa Urzędu regulacji Energetyki podmioty inne niż odbiorcy będący gospodarstwami domowymi. Objęcie ochroną taryfową wskazanej w ustawie grupy tzw. odbiorców wrażliwych i tym samym możliwość zastosowania taryfowych cen gazu ziemnego dla podmiotów innych niż odbiorcy będący gospodarstwami domowymi stanowi wyjątek od ogólnej

zasady przyjętej we wskazanej dyrektywie. Ustawa wprost odwołuje się do produkcji ciepła w gospodarstwach domowych znajdujących się w budynkach wielolokalowych lub w lokalach, co należy interpretować jako odniesienie się do niezawodowej działalności polegającej na produkcji ciepła.

W konsekwencji należy przyjąć, że zastosowanie przepisów Ustawy w zakresie uprawnienia do korzystania z cen regulowanych paliw gazowych, zatwierdzanych przez Prezesa URE, możliwe jest jedynie w odniesieniu do podmiotów zarządzających budynkami wielolokalowymi, które nabywają paliwa gazowe na potrzeby obsługi posiadanych kotłów czy pieców w celu wytworzenia ciepła dla mieszkańców zajmujących lokale znajdujące się w ich zarządzie.

Narzędzi wprowadzonych ustawą i wykorzystywanych w przypadku odbiorców indywidualnych oraz grupy tzw. odbiorców wrażliwych, nie można zastosować wobec podmiotów wykonujących działalność gospodarczą, a takimi podmiotami w rozumieniu art. 4 ustawy Prawo przedsiębiorców są m.in. przedsiębiorstwa energetyczne- ciepłownie i elektrociepłownie produkujące ciepło systemowe. Z uwagi na zapisy przywołanej dyrektywy gazowej z dnia 13 lipca 2009 r. oraz Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej, państwo nie może objąć taryfami gazowymi podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, gdyż byłoby to działanie uznane za niedozwoloną pomoc publiczną.”.

Wobec powyższego zwracam się do Wysokiej Komisji o odpowiedź na następujące pytania:

- 1. Czy przepisy unijne umożliwiają zastosowanie cen regulowanych dla paliwa gazowego w przypadku, gdy gospodarstwo domowe zlokalizowane w budynku wielolokalowym nie jest końcowym odbiorcą gazu do produkcji ciepła na cele ogrzewania i podgrzania wody, lecz jest końcowym odbiorcą ciepła, do którego produkcji użyto gazu jako paliwa?**
- 2. Czy projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo energetyczne poszerzający katalog podmiotów objętych dostawą gazu według cen ustalanych w taryfie zatwierdzonej przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki o podmioty zużywające gaz do produkcji energii cieplnej w zakresie, w jakim te podmioty zużywają gaz do produkcji energii cieplnej dostarczanej do spółdzielni mieszkaniowych, wspólnot mieszkaniowych oraz innych podmiotów zobowiązanych do zarządzania budynkami mieszkalnymi wielolokalowymi na cele gospodarstw domowych, jest niezgodny z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotyczącą wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylającą dyrektywę 2003/55/WE ?**

Podkreślenia wymaga fakt, że gaz stanowiący paliwo do wytworzenia energii cieplnej na potrzeby ogrzewania lokali mieszkalnych i podgrzania wody w budynkach wielolokalowych, niezależnie od tego jaki podmiot wytwarza ciepło, jest wykorzystywany dla potrzeb gospodarstw domowych w budynkach wielolokalowych.

Niezbędne więc jest zastosowanie dla podmiotów wytwarzających energię cieplną cen paliw gazowych zgodnie z taryfą zatwierdzaną przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w zakresie, jakim te przedsiębiorstwa dostarczają energię cieplną dla gospodarstw domowych w budynkach wielolokalowych.

Inne potraktowanie dostawy gazu dla celów wytworzenia ciepła dla zasilania budynków wielolokalowych jest krzywdzące dla mieszkańców tych budynków .

Stąd też w imieniu tysięcy mieszkańców w Polsce, a także w ślad za zasygnalizowanym przez Związek Rewizyjny Spółdzielni Mieszkaniowych RP problemem zwracam się o udzielenie odpowiedzi na powyższe pytania.

Leszek Miller – Posel do Parlamentu Europejskiego